

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینکی یاشنده کی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نوموده
دائرة مخصوصه

حیات

میان راههای ... دنیا راهها جوق حیات قاتلم ...

نخه -

نسخه هربرده ۱۵ فروردین

سنه لکی پوسه ایله ۷،۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۷،۵ دولار)

ایوه واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسنه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرک مرجعی آنقره هرلریدر .

صافی : ۶۷

آنقره ، ۸ مارت ، ۱۹۲۸

۳ می جلد

مصاحبه

یوکسک تحصیل واجنبی لسانی

مدنیت دنیا سیله تماس ایتمک و غرب مدنیتی
آ کلا یاییلمک ایچون ، اجنبی لسانلری اوکرمک
احتیاجی ، « تنظیمات » دن بری هر کون داها
قوتله آ کلا شیلا ن بر مسئله در . اجداد من اسلام
مدنیتی دائره سنه کیردکری وقت « عرب » و « عجم »
لسانلرینه یوکسک اهمیت ویردیلر : چونکه اومدنیتی
لایقيله آ کلا یه ییلمک ایچون بولسانلره احتیاج
واردی . بواهمیت نتیجه سی اولارق ، تورکر
آراسنده « عرب » و « عجم » لسانلری اعظمی
موفقیته استعماله مقتدر شاعرلر ، محررلر ، لسان
عالملری ییتشدی . « تنظیمات » دن بری تورک
جمعیتک یوزی غربه دوغوش ، « تورکیه » ،
حیاتی مجبوریتلر تأثیريله ، قرون وسطائی شرق
مدنیتی دائره سندن چیقهرق معاصر غرب مدنیتی
دائره سنه کیرمهک مجبور قالمشدر . بومجبوریت
تورکیه ده اجنبی لسانلر تحصیلنه اهمیت ویریله سی ،
مکتبلر مزه همان عمومی بر صورتده فرانسه
و نادر آلمانجه (مثلا عسکری مؤسسه لر مزدن
اولدینی کی) یا خود انکلیزجه (تخصیصاً بحریه مزده)
درس لرینک قونولمه سی ، حتی « غلطه سرای » کی
- فرانسه یی تدریس لسانی اولارق قبول ایدن -
مؤسسه لر وجوده کتیریله سی استلزام ایتدی .
عبد الحمید دورنده بیله مرحوم سعید پاشانک « لسان
مکتبی » آجغه تشبث ایتمه سی ، هپ بوبویوک
احتیاجدن دوغمشدر .

غرب مدنیتی دائره سنه قطعی ونهائی اولارق
کیردیکمز شو صیراده ، اجنبی لسانلرینه اولان
احتیاج جز برقات داها شدتله حس ایدیلور :
اقتصادی ساحه ده موفقیته چالیشه ییلمک ایچون

بواوچ بویوک مدنیت لسانک یعنی فرانسه
انکلیزجه و آلمانجه نیک یاردیمندن مستغنی دکلدرلر .
تجارت لسانی اولارق انکلیزجه ، علم لسانی
اولارق آلمانجه ، ادبیات و دیپلوماسی لسانی
اولارقده فرانسه ، بوتون مدنیت دنیا سنده
حاکمیتلری محافظه ایدیورلر .

آوروپانک سائر ملتلی بیله بولسانلرک
یاردیمندن مستغنی قالا مازکن ، بزم ، هله بوکون ،
« یوکسک تحصیل » مؤسسه لرنده کی طلبه مز
یا لکنز « تورکیه » اثرلره ییتشدر مکه چالیشه مز
تماماً معناسزدر . تورکیه ده بوکونه قدر حقیقی
و آوروپائی معناسیله « یوکسک تحصیل » ک
برتورلو تأسس ایده مه مه سی اسبابندن بری ده ،
اجنبی لسانی احتیاجی اولادن بو تحصیلک پایه
بیله چکی قناعتندن ایلری کلمشدر . انه لاعلی تعیین
فرانسه ، انکلیزجه و یا آلمانجه بر کتاب
کیره ن هر هانکی بر ذاتک ، یوکسک تحصیل
مؤسسه لرنده معلّمک جسارتی کو سترمه سی ده
ایشته بوندن دولاییدر . حالبوکه ، بو مؤسسه لر
کیره ن طلبه ، خوجانک النده کی کتابی کندی
کندیسنه او قویوب آ کلا یاجق قدر اجنبی بر
لسانه آشنا اولورسه ، اووقت « معلم » سویه سی ده
ایستراسته مز یوکسه له جکدر .

طلبه یه بو قدر قوتلی برلسان تحصیلی ناصل
و نره ده ویرمه لی ؟ ایسه لر مزده بونی پایه -
بیلیم یز ؟ یوقسه ، ژاپونلرک بر آراق تطبیق
ایتدکری کی اورته تحصیل ایله یوکسک تحصیل
آراسنده صرف اجنبی لسانی اوکرمک مخصوص
بردوره می آیرمالی ؟ بوجهتک ، الهه کی وسائط

اجنبی لسانی اک بویوک بریاردیمی حکمنده در .
بوکون اولدجه معلوماتلی ، بیلرجه یوکسک تحصیل
کورمش ، لکن اجنبی لسانلرینه بیکانه برکنج ،
کندیسنه کوجلکه قرق الی لیرا تأمین ایده .
بیله کی حالده ، بر آزانکلیزجه و فرانسه ییلن
تحصیل سز و معلومات سز بر آدم ، قولایقوله یوز یوزاللی
لیرا قازانغه موفق اولور . ایشته ، چوجوق
بابالرینک اجنبی مکتبلرینه او قدر رغبت ایتمه لرنده ،
بو اقتصادی دوشونجه نکه ده جوق بویوک تأثیری
واردر . مع مافیه بزبوراده اجنبی لسانلری مسئله سی
بو اقتصادی جهه دن دکل ، مملکتک معنوی
و حرثی انکشافی نقطه نظرندن یعنی « یوکسک
تحصیل » مؤسسه لرنده کی موقعی واهمیتی اعتباريله
تدقیق ایتمک ایستوروز .

بنم قناعتمه کوره ، تورکیه ده یوکسک تحصیل ،
اجنبی برلسانک یاردیمی اولمادجه امکان سزدر .
بناء علیه ، یوکسک تحصیل مؤسسه لرینه کیره ن
کنجلر ، کندی اختصاص شعبه لرینه عاثرلری
قولایجه او قویوب آ کلا یه جق درجه ده فرانسه ،
انکلیز و یا آلمان لسانلرندن برینه آشنا
اولمایدلر . بویله اولمادینی تقدیرده ، طلبه نکه
النده بر ایکی بسیط تورکیه اثردن و معلّمک
نوطرلرندن باشقا او قونه جق برشی بولونامیه جفندن ،
« یوکسک تحصیل » ک معناسی قالماز ... یوکسک
علم اثرلری اعتباريله لسانمزک نه قدر فقیر اولدینی
معلومدر ؛ فقط ، نه قدر چالیشیرسه ق و ترقی
ایدرسه ک ایدلم ، حتی بوندن ایکی عصر صوکراده ،
ینه بویوک آروپا لسانلرینک یاردیمندن مستغنی
قالامیز . نه کیم جهانک سائر بوتون مترقی ملتلی ،

بن نه قدر دوشدم!.. اُسكيدن باشقه لريك بكا - قارت
ايتمه سته دكل، آجيا لرينه بيله تحمل ايدم - مردم.

§

بوراده يرلي زنكيدر دن عبدالصمد بك اُسمنده
بر اوقاف مدبري وار . عالم و قيمتلي بر آدم . استانبوله ده
خاطرني صايورلر . حتى برقاج سته اول اوقاف
ناظراني تكليف ايتشله ... قبول ايتمه مش ... اوقاف
مدبرلكني صرف اُكتنجه لي بر مشغوليت ديهه يابور .
بو عبدالصمد بك اُسكيدن ني جوق سوردی .
فقط جزا رئيسي وقعه سندن سوکرا بدن
سوغور کي اولدی . اُسكيدن صيق صيق ني اوينه
چاغيردني حالده سوکرا دن سواقده راست کلدنجه
شوبله اوستون کوري بر سلام ايله اکتفا ايتمه
باشلادی .

بن ده طبيي اوکا کوره صوغوق معامله ياپيوردم .
فقط اويله برکون کلدی که ... يوقارده ده سويلدم
يا ، بن جوق دوشدم ...

اوت ، برکون اوتانه اوتانه عبدالصمد بکک قايي
چالدم و اوندن بر لطف رجايتم . استانبوله طاييدقلى
چوقدی . اوراده ابي برره تعين ايدلهم ايچون
برمکتوب و بربرسه بکايويوک برايک ايتش اولوردی .
فقط اوقاف مدبري بورجايي چاقين بر جهره ايله
رد ايتدی :

— استانبولك سزك ايچون محض فلاکت
اولاجنه قائم ... بويله براهيه دلالت ايدم ، معذور
کوریکز ، دیدی . فنا حالده جام صيقلیدی . فقط
طبيي برشي سويله بدم .

بوکون دائره ده عبدالصمد بکک تصادف ايتدم .
والينک يانندن چيچيوردی . صوغوق برسلامه
يانندن کچيوردم . بني اُلمدن طوتدی :

— نهايت آرزو کزه موفق اولمشکز ...
استا'وله کيديورمشکز اويله مي ؟ دیدی .

— اوت کومروکده برمفتشک و عدايتديلر ،
ديدم .

— فنا ايتديکز .

— رفيقه جاريه کزک صحتي ايچون اويله ايجاب
ايدبيوردی .

— يا ... اويله مي ؟

عبدالصمد بک بوسوزلري خفيف براستيزا ايله
سويله مشدی .

— يولچلق نه وقت !

— نيتم باقنده ... فقط بعض مانعلر وارکه ...

— بارا مسئله سي دکلي !
باشي اوکه اُکدم .

— طن ايدرم بعض بورجلريکز ايچون صيقيتي
جکيورمشکز ... بن سزي اونه دنبري سورم ...
آرزو ايدرسه کز سزه برمقدار بارا اقراض ايدم بيليرم .
حيرتله باشي قايديردم . عبدالصمد بکده کي
بوتيدلي بردرلو آ کلايامايوردم .

— دوام ايدبيور -

اويويامبورلر . نهايت استانبوله کيديورلر . سکزاون
کونه قدر بورادني حرکت ايدم جکز .

آنجق بوموقيتي اُلهه ايدنجه به قدر نه جکديکمي
اللهه بن بيليرم . مع مافيه موقيت ديدکمه باقوبده
بوني بزم ايچون بک خيرلي برشي طن ايتمه ملي .
بالعکس استنبالدين جوق قورقوبورم .

استانبوله ابي برما موريث آلاييدک ايچون
باش وورماديم چاره قالمادی . باشقه وقت سلام و برمه
بيله تردد ايدم جک نه انسانله يوز صويي دوکدم .
استانبوله اوزاق ياقين طاييدقلمدن هيسنه رجا
مکتوبلري يازدم . عادت ايدنجه ليک ايتدم . بومکتوبلري
يازارکن بعضاً قوللاندنيم ذليل تعبيرلردن عارلانيور ،
قلمی اُلمدن آتيوردم . سوکرا اولرله تکرار دوام
جسارتی بولق ايچون « هله برکره يازايدم يارين
سالم قافا ايله تکرار اوقورم ... بلکه ده کوندرم »
ديه کندی کنديمي آلدانيوردم .

زوجه مک اوله جک درجه ده خسته اولديغنه دائر
بررپور تدارک ايدم رک داخله نظارتنه کوندردم .
حاصل باش وورماديم چاره قالمادی . فقط بوتون
بونلر بوشه کيتدی . بردرلو استانبوله مناسب
برما موريث آلمه موفق اولامادم . نهايت بيلدکلردن
بري واسطه سيله بکا برکومروک مفتشکي بولوندي .
کرچه اوده محقق برشي دکل . ساده جه بروعددن
عبارت . فقط نه اولورسه اولسون بورادن قورتولق
کنديمي استانبوله آتمق ايتمه يورم .

اوت برهفته دن بري عائله مک سونجندن کوزنه
اويقو کيرمه يور . بن ده کرچه اويله مي . فقط بنم
اويقوسزلغمک سبي بوس بوتون باشقه ... برعائله
نه قدر کوچوک اولورسه اولسون تک انسانه بکزه مه يور .
يالکزانسان ، صيقي به کليسه قوروا ککده بيه بيلير ،
تيز مامور رديغوتني يامالي برکوملک اوزرته ده
کيه بيليرم کيمسه انسانه نه يديکني صورماز ،
« دوکله لريني جوزده ايم چاماشيرينه باقاييم » ده مه ز .
فقط باشکزه سعادتي ثامينه ، شرفني محافظه به
عجبور بولونديکز برعائله بولونورسه ايش بوس بوتون
ده کيشير .

بن ديار بکرده خبرم اولادن بوغازيمه قدر بورجه
باغمم . هر طرفه اوقاق اوقاق ديلنجي بورجلري .
اونلري آيري وداغنيق کوزدکجه اهميتلريني آ کلاياما .
يوردم . فقط بورادن علاقه مي که بيلدک ايچون برحساب
يايمق لازم کلدی . ايشته اوزمان نيجه قارشيسنده
دهشتدن اوله جکدم . ساده بريکوني تدارک ايتمه کده
ايش بيتزدی . مهمجه بريول صرفم اولاجقدی .
سوکرا استانبوله بکي بر بووا قوراجقدم . نهايت
بکي مامور بندن ايلق آينجه به قدر قيط قناعت
کچينه بيلدک ايچون آرزو جوق بر بارايه احتياجم اولاجقدی .
بو بارا ايشي ايچون ده ينه ديار بکرده چالمايديم
قاي ، يالوارماديم انسان قالمادی . بوتون شهره کپازه
اودم . آرقاداشقلرينه ، انسانقلرينه حتى سروتلرينه
مراجعت ايتديکم انسانلردن فنا معامله کورمه کده
آليشدم . اُستالري ، استيزالري آ کلامامارلقدن
کليورم . آچيقي حقارتله بويون اُکيورم . ياربي

(کيتانجالي دن)

Gitanjali

(شرقى مقدمه لری)

آديک آلتنده کيزله دیکم (او) ، بو بودر و مده
ايکله يور . بن دورمادن (او) نك اطرافنه بوديوارى
أوريورم ؛ و بو ديوار کون کوندن کوکه دوغرو
يوکسه لدکجه ، بن اونک قاراکلق کولکسي ايچنده
کندی صاحبي بيلکمي کوره من اولويورم .

بن بوديوارله اوگونيورم و بو آدده اوافجق بر
ده ليک قالماسين ديه توز و قومله اونک هر برني
صوياورم ؛ و بوتون بويورغونقلريمه قارشى ده صاحبي
بيلکمي کوره من اولويورم .

عالملر داهايکي ياراتيلدني زمان ، بيلديزلر داهايکي
ايک نازه لکلريمه بارلارکن ، معبودلر کوکک ايچنده
طويلانديلر و شرقى سويله رک باغريشديلر : « اوح ،
اي اکملت ، اي صافي سه وينج ! »

لاکين بر معبود بردن بره باغيردى : « غالبا
شوراده بريرده شو ايشيق زنجيرنک بر طرفنده بر
قيريلق وار ؛ بيلديزلردن بري غائب اولمش ! »
ربابلرينک آلئين تلي بردن که وشه دى ، شرقيلري
بردن دوردى ، و معبودلر حزنله هايقيرديلر : « شهوت ،
غائب اولان ، بيلديزلرک اک کوزه ليدى ؛ او بوتون
کوکلرک بر بچک کوز بکيدى ! »

اوکوندن بري هيچ دورمادن اوييلديزي آزارلر ،
وبر برلرينه باغيره رق سويلرلرکه کاشات اوييلديزله
سه وينجني غيب ايتدى .

يالیکز کيجه نك اک درين سسزلکنده بيلديزلر
آرالزنده کولومسه رلر و فيصلداشيرلر : « بوش بره
آرايورلر ؛ عالمک اکملتنده قيل قادار بيله اکيکلک
يوق ! »

بن يالیکزه وکي بکليورم ، اک صوک آلرينک
ايچنده اوکاتسليم اولام ديه . ايشته بونک ايچين درکه
وقت کيج اولدى و بن ده بر جوق ايشلريمي يوز
اوستي بير اقدم .

اونلر قانونلري و نظاملريله کليورلر ، بني صيم
صيتي باغلامق ايچين ؛ حالبوکه بن اونلردن قاجييورم ،
زيرا بن يالیکزه وکي بکليورم ، اک صوک آلرينک
ايچنده اوکا تسليم اولام ديه .

هرکس بني عيبلايور و بکا ووردم دويمازدييور ؛
هيچ شبهه ايتيورم که بوعيبلامالزنده جوق حقيديلرلر ،
آرتق آليش و بریش کوني کچدی و ايش
آداملرينک ايشي بيتدی . بيهوده بره بني چاغيرمايه
کلنلرشمدي قيرغيتلق ايچنده کري کيتديلر . بن يالیکز
سه وکي بکليورم ، اک صوک آلرينک ايچنده اوکا
تسليم اولام ديه . ترجمه ايدن :

کنفانه حالت

مدیر مسئول : محمد امين

استانبول — دولت مطبعه سي